

Introduktion

Vattenmyndigheterna utvärderar genomförandet av de administrativa åtgärderna i åtgärdsprogrammet med hjälp av denna enkät. Detta textunderlag är till för att cirkulera frågorna inom er organisation inför att ni får länken till den webbenkät där ni sedan registrerar era svar. Tack för att ni tar er tid att svara. Era svar är värdefulla för att för att vi ska få en bild av hur genomförandet av åtgärdsprogrammet går och vad som behövs för att vid behov öka genomförandet. Enkäten rör de åtgärder ni arbetat med under 2024 och 2025. I arbetet med att ta fram ett nytt Åtgärdsprogram för vatten 2027–2033 kommer vi också beakta era enkätsvar.

Nedan följer en kort förklaring gällande enkätens centrala delar.

Den centrala frågan är en självutvärdering på en femgradig skala. Där får ni ange hur långt ni anser att ni kommit i arbetet med åtgärden. Som stöd för er självutvärdering ges en lista på aktiviteter under rubriken ”Stöd för självutvärdering” där vattenmyndigheten ger förslag på aktiviteter som kan genomföras för att arbeta med åtgärden. Som ytterligare stöd ges en länk till genomförandetexten i åtgärdsprogrammet.

Åtgärd 2c om tillsyn och prövning av jordbruk samt åtgärd 3a-3d om dricksvattenskydd och vattentäkter är inte relevanta för alla kommuner. Ni kommer att få frågor som tydliggör om ni behöver svara på den självutvärderande frågan eller inte. Om åtgärden inte bedöms beröra er behöver ni inte svara på den självutvärderande frågan, utan kommer automatiskt vidare till efterföljande fråga.

Efter att ni svarat på den självutvärderande frågan ber vi er motivera ert svar med fritext. Beskriv här hur genomförandet går och varför ni valt den gradering som ni valt.

Vi ser fram emot att läsa era svar och hoppas på en fortsatt god samverkan.

För information

Länk till de digitala åtgärdsunderlagen har bifogats som stöd och för information: [Digitala åtgärdsunderlag | Vattenmyndigheterna](#)

Kommunerna åtgärd 1 – Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande

Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande med fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Planeringen ska bedrivas i samverkan med berörda utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.

Den förvaltningsövergripande planeringen ska säkerställa att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten beaktas i alla tillämpliga delar av kommunens verksamhet. I följande verksamheter och planer, samt i andra tillämpliga områden, där kommunen har ansvar och mandat ska planeringen tillgodose att miljökvalitetsnormerna uppnås:

- a. tillsynsplan och behovsutredning för miljöfarlig verksamhet som inkluderar små avlopp, vattenskyddsområden, förorenade områden, jordbruk,
- b. översikts- och detaljplaner, och
- c. dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan).

Den förvaltningsövergripande planeringen ska dessutom innefatta:

- a. en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen och
- b. en plan för samverkan med berörda kommuner inom kommunens av- och tillrinningsområden.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande och sedan genomföras löpande.

Åtgärd 1 Genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

- 5 Åtgärden genomförs fullt ut
- 4 Åtgärden genomförs till stor del**
- 3 Åtgärden genomförs delvis
- 2 Åtgärden genomförs till mindre del
- 1 Åtgärden har inte utförts

Stöd för självutvärdering

Kommunen har identifierat de vattenförekomster som riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har en planering för genomförandet av Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Motivera er gradering

Göteborgs Stad har tagit fram en åtgärdsplan för god vattenstatus som gäller för åren 2023-2027.

Åtgärdsplanen baseras på vattenmyndigheten i Västerhavets åtgärdsprogram och innehåller 32 åtgärder som riktar sig till stadens förvaltningar och bolag. Som en del av åtgärdsarbetet har miljöförvaltningen även tagit fram lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. De vattenförekomster som riskerar att inte uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten är identifierade. Informationen i VISS har använts som ett av underlagen i de lokala åtgärdsprogrammen. Staden arbetar också med att utveckla kartstöd för vattenarbetet och genomför olika utbildningsinsatser inom vattenområdet.

Vidare har staden byggt upp en förvaltningsöverskridande vattenorganisation, Forum Vatten, där frågor inom vattenförvaltning, dagvatten, skyfall, högt vatten/höga flöden samordnas.

Vattenfrågorna är väl tillvaratagna i översiktsplanen och i stadens detaljplanearbete. Under 2025 har stadens stadsbyggnadsnämnd fått i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder i staden stärka samarbetet kring vattenfrågor i planering, byggnation, förvaltning och uppföljning för att nå god vattenstatus i Göteborg. Arbetet är påbörjat och det har genomförts en bristanalys för att titta på inom vilka delar av stadsutvecklingsprocessen det krävs ytterligare insatser. Utifrån de brister och behov som har identifierats kommer ett antal rekommendationer för stadens fortsatta arbete att tas fram.

Staden deltar i tre vattenråd där det finns ett mellankommunalt samarbete. I två av vattenråden finns det även en mellankommunal åtgärdssamordning med medfinansiering från kommunerna.

Staden arbetar med frågor kopplat till vattenanvändning i ett förändrat klimat. En plan för mellankommunal samverkan har tagits fram inom ramen för SVAR-projektet (Stärkt vattenförsörjning inom Göteborgsregionen).

Staden behöver fortsätta att utveckla det vattenrelaterade kartstödet och genomföra fördjupade utbildningsinsatser om vattenförvaltningsfrågor. Staden behöver arbeta vidare med de rekommendationer som tas fram för att åtgärda identifierade brister och behov i stadsutvecklingsprocesserna.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- **Mer resurser**
- **Utbildning av personal gällande vattenfrågor.**

Kommunen har ett förvaltningsövergripande arbetssätt för vattenförvaltningsfrågor.

Informationen som finns i vatteninformationssystem Sverige (VISS) och/eller vattenmyndigheten digitala åtgärdsunderlag används som utgångspunkt för kommunens planering.

Kommunen samverkar med andra berörda aktörer som delar samma avrinningsområden.

Kommunen har en funktion som har ansvar för att samordna det förvaltningsövergripande arbetet.

Kommunen har en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat.

- Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
- **Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen**
- **Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete**
- **Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen**
- **Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete**
- **Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)**

Det finns behov av ytterligare resurser från statligt håll till det mellankommunala åtgärdsarbetet. Den avrinningsområdesvisa åtgärdssamordningen som sker inom vattenråden behöver en stabil och långsiktig finansiering som kan lägga grunden för ett välfungerande mellankommunalt samarbete.

En utökad samverkan mellan kommunerna och Länsstyrelserna krävs också för att vattenförvaltningsarbetet ska bli effektivt och ge tillräckliga resultat. Kommunerna bör vidare involveras i högre grad i olika moment såsom vattenförekomstindelning, statusklassning och framtagande av åtgärdsförslag som genomförs av beredningssekretariaten. Den kunskap som finns hos kommunerna behöver tas till vara på bättre för att effektivisera arbetet och öka åtgärdstakten.

Kommunerna åtgärd 2 – Miljötillsyn och prövning

Kommunerna ska särskilt prioritera sin tillsyn av:

- a. miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalk (1998:808) (MB) 9 kap.
- b. förorenade områden enligt MB 10 kap.
- c. jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.

Detta innebär att kommunerna ska:

- i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas.
- i sin tillsyn av verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten.
- i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.

Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Om det uppstår behov av att genomföra omprövningar av tillstånd eller villkor eller återkallelser av tillstånd för att få nödvändiga åtgärder till stånd, ska kommunerna ta initiativ till att sådana administrativa åtgärder genomförs.

Åtgärden ska genomföras med stöd av den förvaltningsövergripande vattenplanering som ska utarbetas enligt Kommunernas åtgärd 1.

Åtgärden ska när så är motiverat genomföras i samverkan med andra kommuner inom samma avrinningsområde respektive tillrinningsområde för grundvatten.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 2 Instruktion för genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

a) Miljöfarlig verksamhet

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
- 3. Åtgärden har delvis utförts**
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Miljöförvaltningen försöker prioritera sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter utifrån miljö kvalitetsnormerna för vatten. Förvaltningen har arbetat med att utveckla sitt kartverktyg och numera finns nästan alla verksamheter som får regelbunden tillsyn inlagda vilket gör att tillsyn kan prioriteras utefter avrinningsområde och recipient. Årsobjekt får tillsyn regelbundet oavsett recipient.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att prioritera objekt för omprövning av äldre tillstånd. Prioriteringsarbetet utgår från Naturvårdsverkets checklista. Inga beslut om att söka nya tillstånd har skrivits ännu, men fortsatt arbete kommer att ske under 2025/2026.

Tillsyn på enskilda avlopp har inte genomförts 2025 på grund av resursbrist. Bedömningen är därför att måluppfyllelsen har fallit ett steg sedan senaste uppföljningen. En plan för att kompensera för utebliven tillsyn har satts för åren 2026-2028.

Vidare kan nämnas att förvaltningen som stöd till tillsyns- och prövningsarbetet har utvecklat en PFAS-karta som visar var det förekommer eller kan förekomma halter av PFAS i miljön. [PFAS-karta Göteborg - Göteborgs Stad](#). Kartan visar resultat från ett urval av provtagningar där PFAS har analyserats samt var det är högre risk för att miljön är PFAS-förorenad. Kartan är under uppbyggnad och fler källor till PFAS i miljön kommer att läggas till. Ökad kunskap innebär bättre möjlighet att bedöma behov av eventuella åtgärder.

Stöd för självutvärdering

Kommunen har planerat tillsyn för verksamheter som särskilt behöver tillsyn utifrån miljö kvalitetsnormerna för vatten

Kommunen har genomfört tillsyn för alla verksamheter som bidrar till risk att inte nå god status enligt riskbedömningen i VISS.

Kommunen har ställt krav på åtgärd där det är motiverat utifrån miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har initierat omprövning för B-verksamheter som kommunen har tillsyn över och där efterlevnad av befintligt tillstånd inte är tillräckligt för uppfyllande av miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har planerat tillsyn för förorenade områden enligt kap 10 MB som särskilt behöver tillsyn utifrån miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har genomfört tillsyn för alla förorenade områden enligt kap 10 MB som bidrar till risk att inte nå god status enligt riskbedömningen i VISS.

Kommunen har drivit krav på inventeringar, undersökningar och åtgärder mot ansvarig, hantering av material och massor vid exploatering och utredning av tillsynsansvar där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

b) Förorenade områden

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
- 3. Åtgärden har delvis utförts**
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Miljö- och klimatnämnden har antagit en handlingsplan för förorenade områden som gäller för åren 2023-2028. Handlingsplanen ger stöd för strategiskt arbete med förorenade områden för att identifiera, inventera och ställa krav på undersökningar och åtgärder. Under 2025 har miljöförvaltningen fått utökade resurser för att arbeta med förorenade områden. Det har bland annat inneburit att det har genomförts en PFAS-inventering av EBH-objekt, ett arbete som har initierats av länsstyrelsen.

För att kunna prioritera bland riskklass 1 och 2 objekt har även ett prioriteringsverktyg tagits fram där en av prioriteringsgrunderna är påverkan på miljökvalitetsnormerna. Det finns en mycket stor mängd prioriterade objekt i Göteborg och under 2026 kommer miljöförvaltningen i högre takt påbörja att ställa krav på undersökningar och åtgärder av dessa.

I samband med exploatering ställer miljöförvaltningen krav som är kopplade till miljökvalitetsnormerna.

Bedömningen är att måluppfyllelsen har ökat ett steg sedan senaste uppföljningen baserat på att det nu har tillsatts resurser för att arbeta med förorenade områden.

I sammanhanget kan även nämnas att det pågår arbete för att ta fram en stadengemensam handlingsplan för förorenade områden för att stärka stadens förmåga att arbeta långsiktigt, strategiskt och i samverkan kring de objekt som ligger på stadens mark. Inom ramen för handlingsplanen har det även påbörjats ett arbete med att aktivera en av stadens förvaltningar som huvudman för de prioriterade objekt som saknar ansvarig verksamhetsutövare.

c) Jordbruk

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
- 3. Åtgärden har delvis utförts**
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

I arbetet prioriteras de verksamheter som är störst då de har störst miljöpåverkan och de får tillsyn varje år. Ingen tydlig prioritering görs utifrån miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten eftersom alla jordbruk har inventerats och nu får tillsyn enligt fastställt tillsynsintervall.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- **Mer resurser**
- **Utbildning av personal gällande vattenfrågor.**
- Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
- Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen
- Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete
- Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete
- Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)

Kommunen har planerat tillsyn för verksamheter som särskilt behöver tillsyn utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten

Kommunen har genomfört tillsyn för alla verksamheter som bidrar till risk att inte nå god status enligt riskbedömningen i VISS.

Kommunen har ställt krav på åtgärd där det är motiverat utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har för verksamheter där efterlevnad av befintligt tillstånd (för B-verksamheter som kommunen har tillsyn över) inte är tillräckligt för uppfyllande av miljökvalitetsnormerna för vatten initierat omprövning.

Övriga frågor

Har miljökvalitetsnormerna för vatten använts som prioriteringsgrund i kommunens behovsutredning?

Ja

Har miljökvalitetsnormer för vatten använts som prioriteringsgrund i planering av den egeninitierade tillsynen i kommunens tillsynsplan?

Ja

Kommunerna åtgärd 3 – Dricksvattenskydd

Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:

- a. anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter, exempelvis i form av vattenskyddsområde, för vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ / dygn.
- b. göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före införandet av miljöbalk (1998:808) (MB) och där behov finns revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås.
- c. bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden.
- d. utöva tillsyn över de vattentäkter som kommunen har föreskrivit tillståndsplikt för enligt [MB 9 kap. 10 §](#).

Åtgärden ska genomföras i samarbete med Länsstyrelserna.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Avgränsningsfråga för åtgärd 3a och 3b

Finns det vattentäkter inom kommunens geografiska avgränsning med uttag över 10m³/dygn eller som försörjer fler än 50 personer? Dessa inkluderar även samfälligheter och allmänna vattentäkter där kommunen inte är huvudman.

Ja

Om svaret är nej gå vidare till fråga 3c.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

a) Skydd för vattentäkter

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
- 3. Åtgärden har delvis utförts**
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Göta älvs vattenskyddsområde har under 2025 upphävts av regeringen, det pågår därför ett arbete för att åter få ett vattenskyddsområde för Göta älv på plats. Bedömningen är därför att målpuppfyllelsen har fallit ett steg sedan senaste uppföljningen.

b) Översyn av vattenskyddsområden

- 5. Åtgärden har genomförts fullt ut**
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

En översyn av vattenskyddsområdet för Delsjöarna har genomförts. Vattenskyddsområdet har bedömts fortsatt vara aktuellt och verkningsfullt och anses därför inte ha behov av revidering. Bedömningen är att målpuppfyllelsen har ökat två steg sedan senaste uppföljningen och att staden nu har genomfört åtgärden fullt ut.

Avgränsningsfråga för åtgärd 3c

Har kommunen tillsynsansvar över något eller flera vattenskyddsområden.

Ja

Om svaret är nej gå vidare till fråga 3d.

Stöd för självutvärdering

3a.

Kommunen har anordnat ett erforderligt skydd för berörda vattentäkter. Erforderligt skydd ska tolkas som att skyddet för vattentakten är tillräckligt för att undvika försämring av dricksvattenkvaliteten på kort och lång sikt.

Det ska finnas ett skydd som är specifikt för vattenområdet som berörs. Kommunala lokala hälsoskyddsföreskrifter kan i vissa fall också uppnå erforderligt skydd för vattentakten (gäller framför allt enskilda/samfälligheter och ibland mindre kommunala vattentäkter).

Vattenskyddsområden äldre än miljöbalken anses generellt inte uppfylla krav på erforderligt skydd. Undantag görs i de fall lokalkännedom finns om att det äldre skyddet fortfarande är tillräckligt.

3b.

Kommunen behöver göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalken infördes och revidera föreskrifter vid behov. Översyn innebär att befintliga vattenskyddsområden utvärderas. Översynen omfattar både geografisk avgränsning för skyddsområdet och skyddsföreskrifter.

Även nyare vattenskyddsområden inrättade med stöd av miljöbalken kan behöva ses över.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet av åtgärd 3c om Tillsyn över vattenskyddsområden?

c) Tillsyn över vattenskyddsområden

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
- 4. Åtgärden har utförts till stor del**
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Inom Göta älvs vattenskyddsområde bedrivs systematisk tillsyn. Det finns även en övergripande förvaltningsöverskridande samverkan kring att skyddsföreskrifter följs. Tillsyn sker inom ordinarie tillsynsintervall och staden ligger i fas med tillsyn inom såväl U som A-C objekt. Tillsyn sker även systematiskt fastighet för fastighet för att följa upp att skyddsföreskrifterna för vattenskyddsområden följs.

Miljöförvaltningen deltar aktivt i samverkansgrupper för GÄVSO (Göta älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde). En systematisk insats har genomförts för väghållaren Trafikverket inom vattenskyddsområden, vilket har resulterat i bland annat omfattande utbyggnad av skyddet av råvattenintaget. Under 2025 kommer dagvattenanläggningar för vägar att kartläggas inom Delsjöns vattenskyddsområde.

Förvaltningen har även utökat samarbetet internt för att arbeta mer systematiskt med vattenfrågor.

Har kommunen föreskrivit tillståndsplikt för vattentäkter enligt MB9 kap 10§?

Nej

Om svaret är nej förtydliga varför under **Motivera ert svar** och gå sedan vidare till nästa fråga.

Motivera ert svar

Det finns inga sådana vattentäkter inom kommunen.

c.

Kommunen har ett systematiskt arbete när det kommer till planering och genomförande av tillsyn vid vattenskyddsområden och vattentäkter. Detta innebär bland annat att de vattenskyddsområden som kommunen är tillsynsmyndighet för omfattas av kommunens behovsutredning och tillsynsplan.

Tillsyn av vattenskyddsområden sker återkommande med en frekvens som är tillräcklig för att upptäcka och åtgärda brister. Brister och överträdelser har åtgärdats.

Vattenförekomster där risk finns att MKN inte uppnås utgör en grund för prioritering vid utformning av tillsynsplan för vattenskyddsområden.

d.

Tillsynen avser uppföljning och kontroll av efterlevnad av de tillstånd och villkor som har meddelats med stöd av MB 9 kap. 10 §.

Tillsyn ska prioriteras i områden där vattenförekomster är i risk för att inte uppnå god kvantitativ status, dvs områden med risk för vattenbrist.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- Mer resurser
- Utbildning av personal gällande vattenfrågor.
- Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
- Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen
- Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete
- Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete
- **Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)**

För ett starkare vattenskydd behövs en förändrad syn på råvatten som resurs, där vatten får en högre status gentemot andra intressen och värderas högre i samhällsplaneringen.

Kommunerna åtgärd 4 – Fysisk planering enligt plan- och bygglagen

Kommunerna

Kommunerna ska genomföra översikts- och detaljplanering samt prövning och tillsyn enligt plan- och bygglag (2010:900) (PBL), på ett sådant sätt att det bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Kommunerna ska särskilt:

- a. säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten, utifrån aktuellt planeringsunderlag, från bland annat Vatteninformationssystem Sverige (VISS), beaktas vid fysisk planering och andra ärenden, som regleras i PBL,
- b. tillgodose att översiktsplanen tar hänsyn till och samordnas med aktuella planeringsunderlag, bland annat regionala vattenförsörjningsplaner, på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Åtgärden behöver genomföras i samverkan med den länsstyrelse som har tillsynsansvar och berörda kommuner inom avrinningsområdet samt berörd region i de fall kommunen är inom ett område som omfattas av regional fysisk planering.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 4 genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. **Åtgärden har utförts till stor del**
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Miljö kvalitetsnormerna utgör en viktig grund i underlag och analyser i samband med stadens fysiska planering.

Sammantaget anser staden att det finns förutsättningar från översiktsplan till detaljplanering att följa normerna. Nya rutiner och arbetssätt har ytterligare förbättrat hanteringen av vattenfrågorna.

Stöd för självutvärdering

Översikts- och detaljplanering genomförs på ett sådant sätt att det bidrar till att MKN för vatten ska kunna följas.

I översiktsplanen framgår det hur kommunen anser att miljö kvalitetsnormerna ska följas.

Prövning och tillsyn enligt PBL genomförs på ett sådant sätt att det bidrar till att MKN för vatten ska kunna följas.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- Mer resurser
- **Utbildning av personal gällande vattenfrågor.**
- **Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)**
- Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen
- **Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete**
- **Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen**
- Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete
- **Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)**

Det behöver tydliggöras hur normerna ska/förväntas omhändertas i enskilda detaljplaner. Det saknas vägledningar/riktlinjer från centrala och överprövande myndigheter som tydliggör vad som krävs för en enskild detaljplan, utredningsmässigt och påverkansmässigt, vad som behöver beskrivas och vad som är en rimlig åtgärdsnivå.

Underlag, klassningar och åtgärdsförslag behöver anpassas efter urbana förhållanden för att vara så funktionella som möjligt.

Kommunerna åtgärd 5 – VA-plan inklusive dagvatten

Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Samverkan ska ske med berörd länsstyrelse.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 5 Genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
- 4. Åtgärden har utförts till stor del**
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Stadens va-huvudman har tagit fram en Långsiktig verksamhetsplan för avlopp som innehåller mål för minskad påverkan på recipient både från spillvatten (bräddning, nödavledning) och dagvatten.

Göteborgs stad har en vattentjänstplan och en VA-utbyggnadsplan som beskriver var allmänna vattentjänster ska byggas ut till befintlig bebyggelse. Länsstyrelsen har varit remissinstans för vattentjänstplanen.

Staden har även tagit fram Lokala åtgärdsprogram som beskriver vilka åtgärder som behöver genomföras för att förbättra statusen i våra vattenförekomster. En stor andel av åtgärderna handlar om att minska negativ påverkan från spillvatten och dagvatten.

Stöd för självutvärdering

Kommunen har dokumenterat hur yt- och grundvattenförekomsternas status kan komma att påverkas av VA -och dagvattenhanteringen i kommunen.

Kommunen har dokumenterat var miljökvalitetsnormerna för vatten riskerar att inte följas på grund av VA -och dagvattenhanteringen.

Kommunen har dokumenterat vilka åtgärder som krävs inom VA- och dagvattenhantering för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas.

Kommunen har påbörjat arbetet med att genomföra åtgärder så att miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten ska kunna följas.

Stadens va-huvudman har även börjat genomföra storskaliga dagvattenreningsåtgärder för att minska påverkan på recipient (till exempel dagvattendamm vid Lärjeån). Utöver detta pågår ett ständigt förbättringsarbete kring att minska bräddning, både genom fysiska ombyggnationer och införandet av en styrstrategi.

Vidare håller va-huvudmannen på att ta fram en riskanalys som ska visa på va-systemets påverkan på status, samt i vilka recipienter va-systemet utgör en stor risk för att miljö kvalitetsnormerna inte kan nås. Riskanalysen inkluderar inte enskilda avlopp eller privata anläggningar.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- **Mer resurser**
- Utbildning av personal gällande vattenfrågor.
- Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
- Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen
- Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete
- **Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljö kvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen**
- Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete
- **Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)**

Åtgärdstakten bestäms av ekonomiska och personella resurser.

Det är inte tydligt/enkelt att förstå hur stor VA-verksamhetens påverkan på recipienten är, och det är inte transparent hur stor den bedöms i förhållande till andra källor. Det skapar mycket merarbete för alla aktörer att förstå sin egen påverkan.

Övriga frågor

Har det skett samverkan för att beakta MKN i VA-planeringen, i så fall med vilka?

Ja, med berörd länsstyrelse

Ja, med berörda kommuner

Nej

Andra (öppet svar):

Vattentjänstplanen har varit på remiss och länsstyrelsen har yttrat sig gällande bland annat miljö kvalitetsnormerna. Samverkan har även skett med Miljöförvaltningen både i framtagandet och via remiss.

Kommunerna åtgärd 6 – Dioxiner från småskalig förbränning

Kommunerna ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning.

Åtgärden ska genomföras i samverkan med Naturvårdsverket, Energimyndigheten och länsstyrelserna.

Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från kompletterande Åtgärdsprogram 2018–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 6 Genomförande

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. **Åtgärden har utförts till stor del**
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Kommunen informerar om eldning på rätt sätt på hemsidan och har även infört begränsningar för eldning av trädgårdsavfall.

Regelbunden tillsyn sker även på andra typer av förbränningsanläggningar såsom på skolor, energianläggningar, bostadsrättsföreningar och reservkraftsanläggningar på till exempel sjukhus.

I projektet Energi- och klimatrådgivning ingår att informera hushåll, organisationer (till exempel bostadsrättsföreningar och ideella föreningar) samt små- och medelstora företag om energianvändning och energieffektivisering. Det innefattar även information för att främja en

Stöd för självutvärdering

Kommunen har informerat om eldning "på rätt sätt"

Kommunen har infört begränsningar för eldning av trädgårdsavfall

Kommunen har infört begränsningar i eldning inom detaljplanelagt/tätbebyggt område

Kommunen har informerat om förbättrande åtgärder i fastighetsägarens värmeanläggning

Kommunen har verkat för omställning till värmeförsörjning som ger mindre utsläpp

Andra aktiviteter och begränsningar som varit relevant i kommunen.

effektiv och miljöanpassad användning av energi och minska klimatpåverkan från energianvändningen.

Det ingår i energi- och klimatrådgivarnas uppdrag att ge oberoende information till ovanstående målgrupper om bland annat eldning på rätt sätt, information om förbättrande åtgärder i fastighetsägarens värmeanläggning samt att verka för omställning till energiförsörjning som ger mindre utsläpp. Energi- och klimatrådgivarna ger oberoende energitekniska råd som innefattar bland annat värmesystem, ventilationssystem, tilläggsisolering med mera.

Bedömningen är att måluppfyllelsen ökat ett steg sedan senaste uppföljningen.

Vilka förutsättningar behövs för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- Mer resurser
- Utbildning av personal gällande vattenfrågor.
- Fler/förbättrade vägledningar från centrala myndigheter (förtydliga gärna vilken myndighet under "annat" nedan)
- **Ytterligare vägledning och stöd av Länsstyrelsen**
- Ökad kunskap om hur MKN hanteras i plan- och tillsynsarbete
- Förbättringar av hur påverkansanalys, statusklassning, riskbedömning, åtgärdsanalys och miljökvalitetsnorm presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Ökad kunskap om hur VISS och de digitala åtgärdsunderlagen kan användas i plan- och tillsynsarbete
- Annat, (beskriv eller precisera gärna era val)